

Nálunk nincs uborkaszezon...

Az első nyári meleg hónapok egy kis pihenés és kikapcsolódás mellett tennivalókat és friss híreket hoztak, ezekről adunk rövid tudósítást.

Elsőként adjuk hírül, hogy az előzetes információval ellentétben, soron következő tanácsülésünkre várhatóan október közepén, a Design7 rendezvénysorozat után kerül sor. A konkrét időpontot igyekszünk mielőbb jelezni Önöknek.

A nyár költözéssel köszöntött Irodánkra. Székhelyünket egy hét leforgása alatt áttettük a **Garibaldi utca 3.** szám alá. Kérem, ha idejük engedi, látogassanak meg minket új „bázisunkon”.

Mi történt a házunk táján?

A Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, mint a Pannon Novum Nyugat-dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség partnere, a szellemi tulajdon világnapja alkalmából szervezett **Pannon Novum Regionális Innovációs Konferenciát** Szombathelyen, a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara konferenciatermében.

A május 3-án 10-től 15 óráig tartó konferencián többek között dr. Lippényi Tivadar, a Nemzeti Kutatási és Technológia Hivatal elnökhelyettese **2006 Innovációs politikájáról**, dr. Balogh Tamás, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium főosztályvezetője a **GKM innovációt támogató intézkedéseiről** beszélt.

Hallhattunk a térség, (Győr-Moson-Sopron, Zala és Vas megye) **nagyvállalatainak innovációs folyamatairól**, illetve a **szellemi tulajdonról és a szabadalmak és az innovativitás területi, regionális különbségeiről**. A rendezvényen Majcher Barbara tartott előadást **A formatervezés, mint az innováció arca** címmel.

Az **Icsid** (Ipari Formatervezési Társaságok Nemzetközi Szövetsége) Taipeien tartotta **harmadik vezetőségi ülését** május 26–28. között. Az ülésen a vezetőség a Taiwan Design Center vendége volt, a központ igazgatója, Tony Chang úr, építész, az Icsid vezetőségi tagja, korábban a taiwani Gazdasági Minisztériumban a „Kreatív Ipar” részleg vezetője volt.

Az ülésen részt vett Várhelyi Judit irodavezető asszony, vezetőségi tag. Kérem, olvassák el tájékoztatóját.

„A program május 26-án reggel kezdődött. A vezetőség tagjai díszvendégek voltak a YODEX kiállításon, valamint részt vettek két pályázat elbírálásában. A YODEX éves rendezvény, ahol a diplomázó diákok mutatkoznak be. Az idén a helyi egyetemek mellett amerikai, ausztrál és olasz egyetemek végzős hallgatói is szerepeltek a szakvásár jellegű kiállításon, ahol a hallgatók maguk építik egy-egy tanszék standját. Délután az ázsiai országok designintézményeinek regionális találkozója zajlott (AMCOM) thai, szingapúri, koreai és indiai előadókka.

Az ülés, szokás szerint, adminisztratív és pénzügyi kérdésekkel kezdődött. A titkárság is beszámolt az elmúlt hónapok munkájáról.

Titkárság: a szenátorok (az Icsid korábbi elnökei) találkozója Montreálban nagy sikerű volt. A találkozót egy helyi egyetem szervezte, és a hallgatók is aktívan részt vettek rajta.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

3. szám

2006. szeptember 11.

Adatbázis: belső használatra elkészült egy adatbázis, ahol a tagszervezetekkel történő kommunikációt nyomon lehet követni.

Website: a website új arculata és szerkezete elkészült.

Tagdíjak: az utolsó taggyűlés elfogadta, hogy a titkárság késedelmi díjat szedjen azoktól, akik májusig nem fizetik be az éves tagsági díjat. A cél az volt, hogy a szervezet gazdálkodása kiszámíthatóbbá váljon. Az új szabály hatására a díjak jelentős része időben beérkezett

Vezetőségi ülések: a következő ülés Pretoriában lesz, szeptemberben. Vendéglátónk a Dél-afrikai Szabványügyi Hivatalhoz tartozó Design Institute. Az intézet vezetője Adrienne Viljoen, egyben az Icsid vezetőségi tagja is. Az ülés több helyi rendezvénnyel egybeesik, ahol a házigazda számít a vezetőség jelenlétére és közreműködésére.

Délután részletesen megvitattuk a „World Design Capital” pályázat lebonyolításához szükséges időrendet és szervezeti kérdéseket, valamint az Icsid 50-edik évfordulójának megünneplésére tervezett programokat. A Design Terminál Kht-val közösen egy kamarakiállítást tervezünk, ami a neves francia-magyar építész, Pierre Vago munkáját mutatja be. Vago volt az Icsid első főtitkára.

A második ülésnapon került sor a regionális beszámolókra. A második nap fő témája a hagyományos *Icsid kongresszusok* stratégiája, valamint a 2007-es kongresszus programjának kidolgozása volt.

A kétévente megrendezett Icsid taggyűlést hagyományosan megelőzi egy designkongresszus. A 2007-es kongresszus adatai:

helyszín: San Francisco.

társzervező: IDSA (a legnagyobb amerikai designszövetség).

téma: "CONNECTING'07" Connecting to People

and to Ideas.

honlap:

<http://www.idsa.org/icsididsa07/connecting.html>.

A részletes program még nem alakult ki. A tervek szerint minden napnak lesz egy-egy átfogó témája – fizikai kapcsolatok, virtuális kapcsolatok és kulturális kapcsolatok. Csak plenáris ülések lesznek, ahol az előadók mindenkit érintő problémákról és kihívásokról beszélnek. Az előadók nem tervezők, hanem az adott téma szakemberei. A tervezők szerepe, hogy a prezentációk után párbeszédet kezdjenek az előadókkal és a közönséggel.

A tervezett témák: bio-engineering, fenntartható fejlődés, környezetvédelem, járványveszély, migráció, globalizációs kihívások. Számos amerikai előadó, és néhány indiai, olasz, német, angol, japán tervező neve merült fel eddig. Néhány ezek közül: Al Gore, Richard Nesbit (könyve: *The Geography of Thought*), Thomas Friedman (könyve: *The World is Flat*), Joschka Fischer."

A tavalyi sikereken felbuzdulva, a Magyar Formatervezési Tanács és a **Magyar Bútor- és Faipari Szövetség idén is konferenciát szervezett.**

A rendezvénynek a Magyar Szabadalmi Hivatal konferenciaterme adott otthont, 2006. május 11-én. A konferenciát Hidas Mátyás, a Magyar Bútor- és Faipari Szövetség elnöke, valamint dr. Bendzsel Miklós elnök urak nyitották meg.

Ezt követően Dávidházy Panni, a párizsi székhelyű Trend Union cég képviselőjében ismertette a designra és általában az életstílusra vonatkozó 2007-es előrejelzéseket. A Trend Union vezetője, a holland Li Edelkoort, magát a „jövő archeológusának” nevezi – a cég kutatásai a jövő nyomait gyűjtik össze, prognózisai a divat, a design és a reklám területén egyaránt hasznosíthatók, eredményeiket saját kiadású magazinjaikban jelentetik meg.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

3. szám

2006. szeptember 11.

A 2007-es életstílus kutatásának alapjául a babaház és a gyermeki szemmel való látásmód szolgált. Ezen alapállásból gondolták újra közvetlen környezetünket, élettereinket. Ez alapján a belső térben felértékelődnek a lakás elfeledett szobái, részletei – mint a könyvtárszoba, a dohányzósarok vagy a budoár. Szintén a gyermekkorhoz kapcsolható a tárgyak gyűjtése és az ennek kapcsán felmerülő kifakult, kimosott tárgyak megjelenése, vagy a vízszódorta, bizonyos értelemben hulladéknak tekinthető vagy elrontott tárgyak megjelenése, – ugyanakkor a természetes design felértékelődése is. Már az újrendezés fogalma kapcsán jelenik meg a mintában a ritmus, és az ismétlődés, az absztrakció, illetve a bútorok vonatkozásában a rácsozat és általában az összehajtható bútorok. A design tekintve a prognózis szerint egyre erősödni fog a karakteres designtárgyak iránti igény, és a díszességre való törekvés, ami minden valószínűség szerint egyre kifinomultabban jelenik majd meg.

Az enteriőrökben megsokasodnak a tükrök, a virágok és virágminták, és a színpadias díszletek. Általánosságban az „arts and craft” megújult változata jelenik meg. Természetesen az új technikák, technológiák alkalmazása is megjelenik a designban, olyan újszerű bútorokkal, amelyeknek formája, felületalakítása meghatározó, ugyanakkor alkalmasak prototípusok gyártására is.

A Magyar Formatervezési Tanács részéről Várhelyi Judit tartott előadást, aki a szakmai konferenciák, a nemzetközi szakmai szervezetek, mint az Icsid, az Icograda és az IFI, témaválasztását elemezve járta körül a design szerepét, változó értelmezését és a várható változásokat. A BEDA, az európai designszervezet – pillanatnyilag szinte lobbizik a designért az EU-n belül, félve attól, hogy Ázsia, ahol az újabb világmárkák létrehozását tervezik, olyannyira átveheti a vezető szerepet, hogy az európai design a következőkben teljesen háttérbe szorulhat.

Végigtekintve az elmúlt évtizedek designtörténetét, Várhelyi Judit, Krister Ahlström finn kutató csoportosítását felhasználva, a design és általában a formatervezést meghatározó „varázsszavakat” emelt ki: az '50-es években a stílust, a '60-as években a termékfejlesztési folyamatot és csapatmunkát, a '70-es években a felhasználót és az ergonómiát, a '80-as években a designmenedzsmentet, és a '90-es években a brand, illetve a márka fogalmát. A letűnt korok tervezési folyamatait példákkal illusztrálva jutott el a jelenig, ahol értelmezése szerint az innováció és a vízió vette át a legfőbb szerepet.

Ugyanakkor, míg korábban a forma követte a funkciót, manapság inkább az érzelmek, a játékosság kerültek előtérbe, mint azt jól mutatja az iMac 1998-as, cukorkaszínekben megjelent új designja, vagy a '60-as évek úrdesignjának mintájára megjelent retrostílus. Játékossága ellenére, vagy inkább attól függetlenül szintén elmondható a jelen designjáról, hogy az angolszász terminológia ma azt általánosságban az innovációhoz sorolja, azaz Paul Brennan tervező szavaival élve „A design a változásról szól.”

A designszakmát foglalkoztató kérdések tükrözik azokat a kihívásokat, amelyek a globális világ társadalmait foglalkoztatják. Ha végiggondoljuk az elmúlt évtizedek változásait – társadalmi, etikai-, gazdasági, illetve technológiai változásokat – megtaláljuk a design aktuális kérdésfeltevéseit. A multikulturális társadalom, vagy a mobilitásra adott válaszok, illetve a globalizáció megkerülhetetlen kérdéskörével szemben megjelenő lokális értékek felértékelődése mind-mind jól érzékelhető nyomot hagy a formatervezésben.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

3. szám

2006. szeptember 11.

A szingli élet, azaz az egyszemélyes háztartások megnövekedett száma, az átlagéletkor növekedése – amely egy öregedő társadalom képét mutatja, azaz egy új, keresőképes, aktív, ám idősebb fogyasztói réteg megjelenéséhez vezet. Továbbá a fenntartható fejlődés kérdéskörét érintő erkölcsi felelősség, illetve az ún. inkluzív design – azaz az egyenlő esélyeket biztosító formatervezés –, ezek mind kijelölik azokat a vonalakat, amelyek mentén a design ma és a közeljövőben elképzelhető.

Nem új jelenség a design gazdaságélénkítő szerepe sem, azonban a „Good design is good business” fogalmát az utóbbi időben számadatokkal is tudják a közgazdászok igazolni, azaz új mérési módszereket fejlesztettek ki. Ebben élen járnak az angolszász és a skandináv országok.

Dr. Tamás Pál szociológus, az MTA Szociológiai Intézetének tagja az életmód és a lakótér változását az ipar vetületében tárgyalta. Mivel a hazai nyersanyagokat tekintve a fa kínálkozik, mint lehetőség, ezért állítása szerint a bútortermék a designnak az a része, amelyet itthon különösen érdemes és lehet is fejleszteni. Magyarországon a lakás, a bútortervezés az egyéniség, a társadalmi réteghez való tartozásnak is az egyik legfontosabb eleme.

A társadalmi kutatások szerint az életstílus már 4-5 éves korra megalapozódik. Jellemző trend Európában a családok fragmentálása, az idősök arányának növekedése, a mobilitás, a kulturális sokszínűség, a nosztalgia – ezek a trendek az életmód, az ízlés változásában jól tetten érhetőek. Amerikáról készültek úgynevezett „ízléstérképek”, ami az egyes régiókról közölnek jól hasznosítható adatokat.

A globális trendek megfigyelése vezet el a jövő kihívásainak felismeréséhez.

Az életmódváltás mellett dr. Tamás Pál a mobilitást, a tudásalapú társadalom jelenségeit, az információtechnológiát, a mobilitást, a fokozott biztonságra való törekvést és a regionális kapcsolatok felértékelődését emelte ki.

A konferenciát Vásárhelyi János zárta designtörténeti előadásával, amelyben a minimalizmusból kivezető út lehetőségeit kutatta.

Nagy örömünkre a rendezvény „teltházassal” eseményünk volt és számos érdekes gondolattal lehettünk gazdagabbak.

A Magyar Formatervezési Tanács partnerként vesz részt az Európai Bizottság „Kutatás, technológiai fejlesztés és demonstráció” programjában a „Tudomány és Társadalom” alprogram keretén belül indított **Composites – on – Tour 2 (CoT2)** nyertes pályázaton.

A pályázat keretein belül, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel közösen hirdettünk meg egy, a szálerekesített kompozit anyagok a termék- és formatervezésben történő használatát bemutató **Workshopot**, melyre 2006. június 1-jén, 13 órakor került sor a BMGE konferenciatermében.

A program keretében dr. Kollár László akadémikusnak, a Budapesti Műszaki Egyetem Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék professzorának előadása hangzott el a kompozitok anyagairól és technológiáiról, valamint Voloscuk András, a 2005-ben Magyar Formatervezési Díjat nyert, ultrakönnnyű sportrepülőgépet gyártó Corvus Aircraft Kft. ügyvezetője a formai kialakítás és technológia összefüggését mutatta be. Az előadásokat Zalavári József „A forma anyagszerűsége. A kompozit anyagok formavilága a designban” című előadása zárta.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

3. szám

2006. szeptember 11.

Ezt követően, a Polimertechnika Tanszék műhelyében az anyagokkal, közelebbről is meg lehetett ismerkedni. A kezdeményezés sikerét mutatja, hogy az előadásokat sokan nem csak meghallgatták, hanem aktív párbeszéd is létrejött a hazai tervezőképítő műhely hallgatói és tanáraiból összesereglett hallgatóság között.

Talán még emlékeznek rá, hogy 2004-ben Budapesten az MFT szervezésben került megrendezésre a **Közép-kelet európai regionális designtalálkozó**, melynek folytatására 2006. június 10–11-én került sor, a cieszyi design-központban. (Silesian Castle of Art & Enterprise). A találkozón Várhelyi Judit irodavezető asszony vett részt. Kérem, olvassák el beszámolóját a hallottakról.

Az idén a cieszyi design-központ (Silesian Castle of Art & Enterprise) vállalta a regionális találkozó megszervezését. A program három részből állt. Először a házigazdák mutatkoztak be. A 2005 elején megnyitott központ különlegessége, hogy hatalmas területen, egy idegenforgalmi látványosságokat is magában foglaló várban, igen összetett programot valósít meg. A kisebb-nagyobb kiállítóterekben állandóan változó kiállítások és iskolai programok mellett a sziléziai régió művészetét, kézműiparát, és ipari termelését kell bemutatnia, ösztönöznie és „összeházasítania”. A programok anyagi hátterét részben a város, részben az EU Interreg programja biztosítja.

Az első nap délutánján a résztvevők bemutatták saját intézményüket, és beszámoltak a hírekről, várható eseményekről. Az irodavezető asszony prezentációt tartott a Magyar Formatervezési Tanács tevékenységéről és a Design Terminál Kht. feladatairól. Ezután bemutatta a honlapunkon nemrég elkészült regionális adatbázist, és kérte a jelenlévők segítségét az adatok pontosításához és frissítéséhez.

Csak egy előadást kiemelve – az *Észti Tervezők Szövetségének* vezetője, Ilona Gurjanova bemutatta a balti állam neves tervezőit, a design intézményrendszerét, az ennek fejlesztésére irányuló terveket és szoros együttműködésüket Finnországgal. A Szövetség szervezésében az elmúlt évben öt finn bútorgyártó dolgozott együtt észti formatervezőkkel. Jelenleg prototípusok készültek, de mind az öt bútorcsaládot legyártják.

A második nap az együttműködés lehetséges formáit vitatták meg, valamint a nemzetközi szervezetekben való tagság kiaknázható előnyeit. Az Icsid vezetőségi tagjaként irodavezető asszony készített egy rövid prezentációt a világszervezetről. Javasolta, hogy készítsenek el egy regionális listát, amely olyan angolul jól beszélő, kimagasló szakemberek nevét és munkáját tartalmazza, akik meg tudnak jelenni nemzetközi pályázatok, műhelymunkák és más rendezvények szakértőiként. Egy ilyen lista birtokában erőteljesebben lehetne lobbizni azért, hogy hívjanak meg a régióból szakembereket nemzetközi rendezvényekre. Egyéb javaslatok: kiállításcsere, közös pályázat az Interreg 2007 programban, rendszeres kiadványcsere.

A nyári pihenés kellemes eltöltéséhez ajánljuk **„Az iparművészet változó szerepe az átalakuló vizuális kultúrában”** című kötetet, melynek sajtóbemutatóján és a kapcsolódó beszélgetésen vettünk részt július 5-én, az Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságán.

A könyv az „NKA kutatások” kiadványsorozat második kötetete, melynek Antalóczy Tímea és Kapitány Ágnes a szerkesztői, kutatásvezetői. A legújabb kiadványban az iparművészetet a vizuális kultúra tágabb összefüggéseibe helyezték, átfogó és aktuális képet kaphat az olvasó a hazai iparművészet helyzetéről, az alkotók, a fogyasztók-befogadók, a szakértők, a gyártók és forgalmazók nézőpontjából.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

3. szám

2006. szeptember 11.

Az NKA és a MOME közös kiadványát a kötet szerkesztői, valamint Droppa Judit tanácsstagunk, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem akkor még rektorasszonya, Péter Vladimír ötvösművész, a MOME tanszékvezető egyetemi tanára, valamint Harsányi László, az NKA elnöke mutatta be.

A nyári szünetek adta nyugalmasabb napok jó alkalmat adtak arra, hogy honlapunkat korigáljuk, fejlesszük. Büszkén jelentjük, hogy elkészült a közép-kelet európai regionális adatbázis, magyar és angol nyelven, mely Európán belül ábrázolja, választhatóan megnevezi az intézmények nevét és elérhetőségét. Barangoljanak velünk új szolgáltatásunkban!

A Tanács munkatervén kívül indult útjára a Központi Statisztikai Hivatallal egy közös munkaprojekt. A KSH napirendjén szerepel a TEÁOR és az SZJA rendszerének frissítése. A designra, illetve kapcsolódó fogalmaira vonatkozó fejezeteknél fordításban, angol/magyar szaknyelvnek való megfeleltetésében nyújtottunk segítséget.

Örömmel adjuk közre Várhelyi Judit irodavezető asszony az Icsid júliusi hírlevelébe írt gondolatait a következő web oldalon:

<http://www.icsid.org/media/pdf/newsletters/Design%20in%20Central%20and%20Eastern%20Europe.pdf>

Nézzük, mi történt a Tanács két nagy programjának életében

Lezárult a Magyar Formatervezési Díj 2006. évi pályázatának értékelése. A pályázatra a négy kategóriába (termék, terv, vizuális kommunikáció és diákmunka) összesen 254 pályamunka érkezett.

A Bírálóbizottság június 27–29. között megtartotta az értékelés II. fordulóját.

Az ünnepélyes díjátadásra 2006. október 2-án, délután 16.00. órától kerül sor, a pályaművekből rendezett kiállítást 2006. október 2. és október 23. között az Iparművészeti Múzeumban tekinthetik meg majd az érdeklődők, az immár hagyományos *Design7* rendezvénysorozat keretében. Szeretettel várjuk Önt is a rendezvényen, a meghívót a későbbiekben postázzuk.

A Moholy-Nagy László Ösztöndíjpályázat ösztöndíjasainak szeptember végén kerül sor az évközi, rendes beszámoló konzultációjára. Irodánk megkezdte a 2007. évi finanszírozás előkészítését.

Mit hoznak az előttünk álló hónapok?

Irodánk folyamatosan dolgozik a pályázatot bemutató katalógus és kiállítás előkészítésén.

Előkészítjük októberi tanácsülésünk munkaanyagát, s szervezzük ösztöndíjasaink beszámolóját. Irodavezető asszony a szeptember idusán sorra kerülő Icsid vezetőségi ülés munkáját készíti elő.

Mindezek mellett reméljük, hogy mindannyiunknak hoz még egy kis pihenést, feltöltődést is a most már egyre rövidülő nyár.

Következő hírlevelünket tanácsülésünket követően olvashatják. Kérem, éljenek az információáramlás eme eszközével, osszák meg velünk észrevételeiket, javaslataikat, híreiket.